

Oulun kaupungin esitys maakunnallisesta työllisyysalueesta/uusi työllisyydenhoidon esitys 12.5.2023 (ohm. 86-88)

Kunnanhallitus 08.05.2023 § 109

Oulun kaupunki on lähestynyt Pohjois-Pohjanmaan kuntia 21.4.2023 saapuneella kirjeellä TE2024 uudistuksen toiminnan järjestämiseen liittyen.

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu työ- ja elinkeinotoimistoilta siirtyy kunnille 1.1.2025. Tämä on kunnille uusi tehtävä, jonka rahoitus on yleiskatteisessa valtiosuudessa. Kunnan rahoitusvastuu laajenee.

Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalveluiden tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta yhdessä kuntien elinvoimapalveluiden kanssa. Kun työllisyys- ja koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla, tukevat palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta.

TE-palvelut siirretään kunnille tai useammasta kunnasta muodostuville työllisyysalueille, joiden työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee olla maantieteellisessä yhteydessä toisiinsa ja niiden tulee muodostaa työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue.

Siirtyviä tehtäviä hoitavan henkilöstön siirtyminen TE-toimistoista, ELY-keskuksista ja KEHA-keskuksesta katsotaan liikkeen luovutukseksi.

Kuntien on sovittava mahdollisten yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta ja ilmoitettava niistä työ- ja elinkeinoministeriölle lokakuun 2023 loppuun mennessä. Valtioneuvosto voi tietyin laissa määritellyin perustein myöntää järjestämisvastuun työllisyysalueelle, jonka työvoimapohja on alle 20 000 henkilöä. Poikkeuslupa edellyttää, ettei palveluiden saatavuus alueella vaarannu.

Työllisyysalueen muodostavat kunnat toimittavat työ- ja elinkeinoministeriölle sopimuksen yhteisestä toimielimestä tai kuntayhtymän perussopimuksen. Sopimus on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle kahden viikon kuluessa yhteistoimintasopimuksen tai perussopimuksen hyväksymisestä. Lisäksi Työ- ja elinkeinoministeriölle toimitetaan suunnitelma, josta ilmenee:

- laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen varattavat taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä niiden kohdentuminen
- laissa tarkoitettujen palvelujen tuottamista ja kohdentamista koskevat ratkaisut

- toimipisteiden määrä ja sijoittuminen
- yhteistyötahot ja -muodot
- työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen
- varautuminen rakennemuutostilanteisiin

Pohjois-Pohjanmaan valmistelutilanne

Pohjois-Pohjanmaan kuntien valmius uudistukseen valmistautumiseen vaihtelee kunnittain. Pohjois-Pohjanmaan liitto on käynnistänyt kuntien palveluiden suunnittelua ja organisointia tukevan hankkeen, joka tuottaa tietoa työllisyysalueiden muodostamisen tueksi, tietoa rahoituksesta sekä uudistuksen vaikutuksista kuntatalouteen.

Hankkeessa on laadittu vaihtoehtoiset tarkastelut/skenaariot Pohjois-Pohjanmaan työllisyysalueiden vaihtoehtoista ml. tulevaisuustarkastelu eri vaihtoehtojen tulevaisuuden kehityksestä huomioiden mm. väestö- ja työvoiman määrän kehitys.

Pohjois-Pohjanmaa on pitkien etäisyyksien maakunta, ja siksi maakunta ei muodosta yhtenäistä työssäkäyntialuetta. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaalla on vaikeuksia täyttää uudistuksen kaikkia järjestämiskriteerejä. Työmarkkina- ja työssäkäyntialueita on useita, eivätkä ne aina täytä vaadittavaa 20 000 työllisen työvoimamäärää. Siksi riittävien resurssien kokoaminen yhdenvertaisten palveluiden turvaamiseksi kaikkialla maakunnan kuntien alueella ei ole mahdollista.

Esitys maakunnallisesta mallista

Oulun kaupunki on Pohjois-Pohjanmaan liiton pyynnöstä selvittänyt mahdollisuutta yhden koko maakunnan kattavan työllisyysalueen perustamiseksi Pohjois-Pohjanmaalle.

Oulu on tehnyt maakunnan kuntajohtajien kokouksessa 18.4.2023 esityksen maakunnallisesta mallista. Esitys perustuu siihen, että, Oulun kaupunki ottaa järjestämisvastuun lakisääteisistä tehtävistä koko maakunnan alueella, mutta varsinaiset lakisääteiset palvelut tuotetaan sopimusperusteisesti kuntien toimesta. Maakunnallisen mallin edellytyksenä on, että mukana ovat kaikki maakunnan kunnat.

Maakunnallisen mallin rakennetta ja reunaehtoja on esitelty liitteenä olevassa asiakirjassa. Oulun kaupunki ei pysty jalostamaan mallia eteenpäin, jos mallista ei ole riittävää yksimielisyyttä.

Oulun kaupunki pyytää Lumijoen kunnan kannanottoa esitettyyn maakuntamalliin 5.5.2023 mennessä.

- A) Onko kuntanne valmis sitoutumaan yhteiseen maakunnallisen mallin valmisteluun esitellyltä pohjalta?
- B) Jos ette ole valmis sitoutumaan esitettyyn malliin, niin olisitteko valmis ostamaan vastaavat keskitetyt palvelut Oulun kaupungilta tilanteessa, jossa päätätte tehdä oman työllisyysalueen?

Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää valita vaihtoehdon A; eli Lumijoen kunta sitoutuu työllisyysalueen yhteisen maakunnallisen mallin valmisteluun Oulun kaupungin esittelyn pohjalta.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kunnanhallitus 29.05.2023 § 135
23/00.01.01/2023

Pohjois-Pohjanmaan kuntien kannanotot maakunnallisen työllisyydenhoidon mallista poikkesivat niin, että Oulun kaupunki ei katsonut voivansa jatkaa ehdottamansa mallin valmistelua.

Oulun kaupunki on nyt nopealla aikataululla lähestynyt Oulun seudun ja muita lähialueen kuntia uudella kahden vaihtoehdon esityksellä:

Oulun kaupunki

- toimii järjestämisalueena yksin tai
- toimii järjestämisvastuukuntana lähikuntien muodostamalla alueella

Lähikunniksi katsotaan Hailuoto, Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulu, Tyrnävä, Utajärvi, Pudasjärvi ja Vaala.

Mikäli Oulun kaupunki päättää järjestää työllisyyden hoidon yksin, se on valmis ja kiinnostunut tekemään muiden työllisyyden hoitoalueiden kanssa yhteistyötä esimerkiksi asiantuntijapalvelujen ja hankintojen osalta erikseen sovittavalla tavalla.

Esityksen johtavana tavoitteena on luoda uudistuksen myötä uusi vaikuttava palvelukokonaisuus, jolla lisätään alueen elinvoimaa ja hyödynnetään koko kuntaekosysteemiä: työllisyys-, koulutus- ja elinkeinopalveluita, järjestetään työnhakijoille mahdollisimman tehokkaita palveluita, jotka johtavat työllistymiseen. Kunnat sitoutuvat panostamaan nuorten ennaltaehkäisevään työhön (koulutus ja vapaa-ajan polut), aikuisten työhön ohjaavaan vapaaehtoiseen toimintaan ja uusien työpaikkojen synnyn edistämiseen.

Oheismateriaalissa on todettu Oulun kaupungin aikataulu päätöksenteolle sekä kuvattu palvelumalli, jonka pohjalta Oulun kaupunki lähtisi rakentamaan usean kunnan yhteistä työllisyydenhoitoaluetta, mikäli poliitikot näin päättävät. Osana päätöksenteon valmistelua kunnilta on pyydetty vastaukset materiaalissa esitettyihin kysymyksiin 24.5.2023 mennessä.

Kuntien edustajat on kutsuttu keskustelemaan asiasta 30.5.2023.

Ohm. 86

Ohm. 87

Ohm. 88

Oulun kaupungin kirje

esitys ja kysymykset lähikunnille yhteisen työllisyysalueen muodostamisesta

Lumijoen kunnan vastaukset

Esittelijä	Kunnanjohtaja Karsi-Ruokolainen Paula
Päätösehdotus	Kunnanhallitus sitoutuu valmistelemaan työllisyydenhoidon mallia yhteistyössä Oulun kaupungin ja mukana olevien muiden lähialueen kuntien kanssa. Kunnanhallitus hyväksyy kunnanjohtajan valmistelemat vastaukset Oulun kaupungin esittämiin kysymyksiin.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.